

Til

**Landbruks- og matdepartementet,
Klima- og miljødepartementet**

Kopi til:

**Miljødirektoratet
Energi- og miljøkomiteen
Næringskomiteen**

Fra

NOAH – for dyrs rettigheter
Dronningens gate 13
0152 Oslo

07.02.2022

Anmodning om forbud mot jakt med løs hund

NOAH - for dyrs rettigheter vil med dette anmode departementet særskilt om å vurdere forbud mot jakt med løs hund - hvor hunden slippes i terrenget og er ment å på egen hånd finne, jage og «holde» ville dyr. Slik jakt kan medføre at hunden er uten tilsyn i terrenget i timevis, og etter det NOAH erfarer aksepteres det også at den er ute i skogen om natten - hvis man ikke «finner» den.

Slik jakt reguleres nå av viltloven § 23 og hundeloven - begge lovene er nå til revidering i LMD. NOAH har tidligere spilt inn ønske om forbud mot jakt med løs hund som del av revideringen av viltloven (§ 23). NOAH har også spilt inn dette i forbindelse med høring av hundeloven § 8 m.m., hvor vi bl.a. skrev: «Det er åpenbart at jakt med løs hund ikke oppfyller aktsomhetskravene i loven - en rekke typer ville dyr, ulike tamdyr/beitedyr og hunden selv utsettes for fare i forbindelse med slik jakt.»

NOAHs ønske om forbud mot jakt med løs hund er begrunnet i følgende:

1. Jakt med løs hund (inkludert både løs på drevet halsende og ikke halsende) påfører ville dyr unødig stress og belastning over tid. Dette gjelder både de arter der slik jakt er tillatt, og for arter som risikerer å bli tilfeldige ofre for sammenstøt med jagende hund, uten at dette registreres eller kan stoppes av eier.
2. Jakt med løs hund påfører tamdyr skade. Eksemplene gjelder særlig beitedyr som sau, og oppfordring om forbud mot løshundjakt har også kommet fra bønder. Men det kan også ramme andre tamdyr som kanin, tamfugler og lignende.
3. Jakt med løs hund setter hunden i en posisjon hvor den i flere situasjoner er hjelpeløs og har større risiko for skade enn hvis den er under tilsyn av eier.
4. Jakt med løs hund setter hunden i fare for å bli avlivet etter episoder jmf punkt 2., til tross for at det er eier som setter hunden i situasjonen.
5. Jakt med løs hund forutsetter ofte smertefull trening av hunder, med midler som i annen trening er lovstridige (trening for «sauerhet», som heller ikke nødvendigvis fungerer).
6. Jakt med løs hund brukes politisk for å polarisere rovdyrkonflikten, agitere for skyting av flere truede rovdyr mot flertallets vilje og holde for eksempel ulv nede på kritisk truet nivå.

NOAH kan ikke se noen vektige argumenter for jakt med løs hund. Det er visse jegeres ønske om å drive nettopp denne type jakt for rekreasjonshensyn, som veier imot de ovenstående argumenter. Hunder får uten problemer tilfredsstilt sitt behov for mosjon og utfoldelse uten å slippes uten tilsyn ut i naturen, dermed anser NOAH ikke hundens påståtte behov som et argument i saken. Det har vært fremført argument om at løse

hunder brukes i ettersøk. NOAH kan ikke se hvorfor dette skal være absolutt nødvendig (altså at hunden ikke er i bånd). Dersom noen skulle anse det «nødvendig» er det imidlertid ingenting i veien for å trene hunder til sporingsoppgaver kun for slike situasjoner, slik hunder er trent til andre sporingsoppgaver. Det er ikke nødvendig å tillate jakt med løs hund i tillegg, og det fremstår ikke som noen fordel for sporingsoppgaven at hunden er jaktvillig eller viltskarp. Tvert imot vil bruk av bånd være fordelaktig hvis man trenger ettersøkshund, da hunden er tilgjengelig - og ikke milevis og timesvis unna. Enkelte jegere er selv kritiske til jakt med løs hund, og fremhever manglende kontroll som negativt; «*Hunden loser uansett hva den finner.*»¹

Faguttalelser om påkjenning ved jakt med løs hund

Miljødirektoratet ga Klima- og miljødepartementet sin faglig anbefaling vedrørende bruk av løs, på drevet halsende hund ved lisensfelling og skadefelling av bjørn den 15. juni 2018 (ref. nr 2018/3092): «Bruk av løse hunder i båndtvangsperioden kan påføre skade på beitedyr og annet vilt og må tillegges vekt.» Videre er det påpekt at «Risiko/sannsynlighet for at dyrevelferd for "tredjepart" påvirkes negativt er derfor et viktig kriterium når det besluttes om bruk av løse hunder under skadefelling i båndtvangstid.(...) Etablerte prinsipper i naturmangfoldloven, viltloven, dyrevelferdsloven og hundeloven oppstiller en klar forpliktelse for enhver til å hindre unødig lidelse og skade både for aktuell viltart under pågående jakt/felling, men også berørt tredjepart. Bruk av løse hunder, særlig i båndtvangsperioden, representerer en risikosituasjon i forhold til disse prinsippene. Straks hunden slippes reduseres muligheten for hundefører for å gripe inn dersom det oppstår utilsiktede hendelser. Ettersom det også er en viss andel tilfeller der erfarne hunder ikke vil eller klarer å lokalisere/finne aktuelt vilt selv på ferske spor, må risiko for lidelse/skade på annet vilt, husdyr eller eiendom ansees som et realistisk utfall.»

Klima- og miljødepartementet har uttalt:² «Løs, på drevet halsende hunder kan medføre store forstyrrelser for eller angrep på annet vilt, angrep på beitedyr og mye stress og lidelse for viltet som forfølges. Departementet er videre kjent med at erfaringene fra skadefellingsforsøk på ulv de siste tre årene, der blant annet svenske godt trente hunder har vært benyttet, har bekreftet at tiltaket kan ha slike negative effekter. Departementet viser i den sammenheng til situasjoner med jaging av annet vilt og angrep på sau, rapportert etter skadefellingsforsøk på ulv i Nord-Østerdalen.»

NINA-rapport 1501, «Jaktforsøk på brunbjørn med hund», stadfester: «Bjørnene opplever en høy fysiologisk belastning når det brukes to løs, på drevet halsende hunder i eksperimentelle jaktforsøk. Fysiologiske data (temperatur og hjertefrekvens, som viser størst forskjeller) viser at bjørnen svært sjelden opplever en tilsvarende økt belastning som under eksperimentelt jaktforsøk med to løs, på drevet halsende hunder. (...) Det er vesentlig mer fysiologisk belastende for bjørner å bli jaktet med hunder enn å påtreffe mennesker (jaktforsøk sammenlignet med eksperimentelle forstyrrelsesforsøk med mennesker til fots). Begge hundetyper medfører betydelig økt fysiologisk påvirkning på bjørn som utsettes for eksperimentelle jaktforsøk. Omfang av påvirkning varierer, men har i enkelte tilfeller medført belastning som kan karakteriseres som overoppheting. For en tredjedel av bjørnene er høyeste målte kroppstemperatur i løpet av året knyttet til eksperimentelt jaktforsøk.»

Gaupe jages også av flere hunder, og NINA skriver: «En ulempe kan være at hundene blir litt for tøffe når de er to. Kommer de innenfor rekkevidden av en voksen hanngaupe, som ofte kan skje når det blir stålos på bakken, kan hundene bli hardt skadet.»³ Selv om ikke gaupas lidelser vektlegges i teksten, sier det seg selv at det er en uakseptabel situasjon å drive jakt som fører til rene «dyrekamper» ute i naturen.

Hare jages tradisjonelt med hund. Veterinærinstituttet⁴ uttaler om harejakt: «Harejakt med hund er trolig en vesentlig stresspåkjenning på haren, større desto bedre hunden er, jo mer uerfaren haren er og jo lenger losen får gå. Haren forstyrres dessuten fra nødvendige aktiviteter som hvile og føroptak.»

¹ <https://www.hunden.no/blogg/innlegg/79047/-TB-Bandhund-og-l-shundjakt-p-elg/>

² Klima- og miljødepartementets vedtak, 28. november 2019 (19/1508-6)

³ <https://www.nina.no/Portals/0/leve%20med%20rovdyr/11130995.pdf>

⁴ Cecilie M. Mejdell (2004). Konsekvenser av menneskelig aktivitet på dyrevelferd hos viltlevende dyr. Veterinary Science Opportunities (VESO). På oppdrag av Mattilsynet.

Rådet for dyreetikk vurderte ulike jaktmetoder, herunder jakt med løs hund, allerede i 2007, og ga anbefalinger i forhold til dette.⁵ De skriver: «Bruk av løs, jagende hund under aktiv jakt vil kunne stresse viltet ekstra. Dette gjelder i liten grad elg, som kanskje snarere viser irritasjon enn frykt, men sannsynligvis innebærer dette stress for rådyr og hare. (...) Gjentatt jaging av hund vil uansett forstyrre viltet, som får mindre tid til hvile og fôropptak (...) Rådet ber om at det gjøres undersøkelser om hvordan bruk av løs, drivende jakthund påvirker vilt som hare og rådyr.»

Rådet for dyreetikk er mest bekymret for hare og rådyr - men deres oppfordring til myndighetene om en evaluering av bruk av løs hund på hare og rådyr, ble aldri fulgt opp. Derimot viste det seg at Rådet undervurderte stresspåkjenningen på elgen: Nyere forskning fra Høgskolen i Innlandet viser at elg blir vesentlig belastet av jakt med løs hund. Forskerne uttaler: «Hvis elgen blir stresset når den er på sparebluss, vil den sannsynligvis bli enda mer stresset enn ellers. Det kan gå ut over kroppsvekten og være negativt for elgstammen».⁶ De påpeker at lang jakttid hvor elgene blir utsatt for løs hund, bør revurderes.

Eksempler på konsekvenser

Farene ved jakt med løs hund bekreftes av både Miljødirektoratet, KLD og forskningsmiljøene. NOAH vil likevel i tillegg illustrere problemet med noen eksempler fra mediene:

1. I en hendelse i Telemark (2020) løp en jakthund over veien og ble påkjørt av bil. Hunden ble liggende i hardt skadet.⁷
2. Jeger Nils Aarstad i Tjønnåsen (2020) reagerer i lokalavisen på dyrevelferdskonsekvensene av elgjakt med løs hund: «- Jeg er ikke imot elgjakt, jeg har jaktet elg selv, men måten det drives på her er uetisk. Jeg vil kalle det dårlig jaktmoral, sier Aarstad. Han mener elgjegere fra naboterrenget slipper hunder inn på eiendommen hans om natta for å drive ut elger. Han forteller om gjerder som han mener er trampet ned for å slippe inn hundene. - Det kan høres hunder med løs i time etter time om natta, og vi ser hunder som løper forbi her. Vi opplever at elgen søker inntil husene nærmest for beskyttelse, og de er så utkjørt av å bli jaget i timesvis at den legger seg rett ned. Det kan jo elgen finne på av andre grunner også, men det er ingen tvil om at den er sliten, sier Aarstad.»⁸
3. Bonde (2020) kritiserer elgjakt med løs hund, og beskriver hvordan det går ut over andre dyr: «Det meldes om tilsvarende hendelser både i Forradal og andre tilsluttende lokalsamfunn, hvor losende elghunder har drevet «selvstendig» jakt på private eiendommer. Og dette til alle døgnets tider. Lokale jegere og grunneiere har flere eksempler på at løse elghunder har jaget husdyr, både på inn- og utmark, samt lokale jaktfelt som har fått ødelagt jakt dagen av at løshunder har jaget igjennom terrenget. Personlig opplevde jeg at en elghund drev «jakt» på to ammekyr med to nyfødte kalver på innmarksbeite natta til 26.09 i år, dette pågikk i flere timer, før hunden fortsatte videre til andre nærliggende jaktmarker. (...) Ingen ønsker å komme i situasjoner hvor man må påberope seg nødvergerett. Men ved gjentatte overtredelser og/eller trusler mot den enkelte grunneiers interesser og næringsgrunnlag, vil nødvergeretten kunne være siste utvei for å beskytte egne verdier.»⁹

⁵ Rådet for dyreetikk, «Uttalelse om jakt og viltforvaltning», 2007

⁶ <https://forskning.no/dyrevelferd-hogskolen-i-innlandet-jakt-og-fangst/jakthunder-stresser-opp-elgen/1800494>

⁷ <https://www.ta.no/vet-hvem-som-kjorte-pa-hunden-og-stakk-av-forventer-sterk-reaksjon/s/5-50-1049361?key=2020-11-04T07:29:52.000Z/retriever/bbb6a026aecda648c23fcc40dddfef669cb8aecd>

⁸ Bladet 10.11.20

⁹ <https://www.bladet.no/debatt/2020/11/20/%C2%ABDet-oppleves-som-en-direkte-trussel-mot-dyrevelferden-og-levebr%C3%B8det%C2%BB-23014688.ece?>

4. En jakthund angrep 16 sauer i Sjøk 16. oktober 2020.¹⁰
5. En hund som var løs på harejakt, ble skutt av en reineier ved Jotka september 2021.¹¹ Reineieren mener hunden jaget/skremte reinsdyr. Det er mulig at hunden ble tatt livet av på en smertefull måte - den ble i etterkant dumpet og saken er anmeldt.
6. 3. oktober 2021 ble sauer angrepet av en jakthund i Trøndlag.¹²

Dette er et utvalg av hendelser som har nådd mediene. Når beitedyr som sau eller rein er involvert, når hendelser oftere mediene, da eierne gjerne vil kommunisere til offentligheten om sine interesser. Hvis dyr som hester eller familiedyr (kanin, katt m.m.) blir skadet eller skremt av løse jakthunder, vil det imidlertid som oftest ikke nå mediene. Belastningen på ville dyr, inkludert dyr som ikke er mål for jakten, er verken kartlagt eller hensyntatt. Man vet eksempelvis ikke om jakthunder tar mindre dyr når de er timevis utenfor eiers rekkevidde. Hendelsene over viser også at jaktformen er risikofylt for hundene selv - enten som følge av ulykker eller at de blir skutt av andre dyrs eiere. Enkelte av disse tilfellene når mediene, men mange vil også forbli skjult - da eier ikke ønsker oppmerksomhet om at hunden har blitt skadet i forbindelse med jakt, og det ikke er noen plikt å registrere slike hendelser.

Konklusjon

NOAH foreslår at viltlovens § 23, paragrafens første ledd, lyder: *«Bruk av løs hund er forbudt.»*. NOAH foreslår at hundeloven § 8 lyder: *«Jakt og jakttraining med løs hund er forbudt. Dette gjelder ikke hund som brukes i ettersøk etter skadede dyr.»*, samt at ordlyden i § 9 harmoneres med dette. NOAH mener det er på tide å avvike jakt hvor hund er løs alene i terrenget - av hensyn til ville dyr, tamme dyr og hunden_selv.

Vennlig hilsen

NOAH – for dyrs rettigheter

v/ Siri Martinsen (veterinær og leder)

---

¹⁰ <https://www.nrk.no/innlandet/hund-angrep-16-sauer-1.15202707>

¹¹ <https://www.nrk.no/sapmi/hunden-kiira-ble-bortfort-og-skutt-pa-tur-eieren-er-i-sorg-1.15666393>

¹² <https://www.fosna-folket.no/nyheter/i/wOKJxn/sau-ble-angrepet-av-jakthund>